

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ КРИВОРІЗЬКИЙ
ДЕРЖАВНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

Факультет мистецтв

Кафедра декоративно–прикладного мистецтва та дизайну

«Допущено до захисту»

Завідувач кафедри

_____ Ємельова А.П.

«__» _____ 2025 р.

Реєстраційний № _____

«__» _____ 2025р.

**РОЗРОБКА ДИЗАЙНУ СПЕЦІАЛЬНОГО ФУНКЦІОНАЛЬНОГО
ОДЯГУ ДЛЯ РОБОТИ В ХУДОЖНІЙ МАЙСТЕРНІ**

Кваліфікаційна робота

студентки групи ДО-21

ступінь вищої освіти «бакалавр»

спеціальності 022 Дизайн

Вовякової Валерії Володимирівни

Керівник: к.п.н., доцент

Ємельова Анна Петрівна

Оцінка:

Національна шкала _____

Шкала ECTS__ Кількість балів _____

ГоловаЕК _____

(підпис) (прізвище, ініціали)

Члени ЕК _____

(підпис) (прізвище, ініціали)

_____ (підпис) (прізвище, ініціали)

_____ (підпис) (прізвище, ініціали)

ЗАПЕВНЕННЯ

Я, Вовякова Валерія Володимирівна, розумію і підтримую політику Криворізького державного педагогічного університету з академічної доброчесності. Запевняю, що ця кваліфікаційна робота виконана самостійно, не містить академічного плагіату, фабрикації, фальсифікації. Я не надавала і не одержувала недозволену допомогу під час підготовки цієї роботи. Використання ідей, результатів і текстів інших авторів мають покликання на відповідне джерело.

Із чинним Положенням про запобігання та виявлення академічного плагіату в роботах здобувачів вищої освіти Криворізького державного педагогічного університету ознайомена. Чітко усвідомлюю, що в разі виявлення у кваліфікаційній роботі порушення академічної доброчесності робота не допускається до захисту або оцінюється незадовільно.

Валерія Вовякова

ЗМІСТ

ВСТУП	4
РОЗДІЛ 1. АНАЛІЗ ОСОБЛИВОСТЕЙ СПЕЦІАЛЬНОГО ФУНКЦІОНАЛЬНОГО ОДЯГУ ДЛЯ РОБОТИ В ХУДОЖНІЙ МАЙСТЕРНІ	6
1.3. Сучасні тенденції у дизайні функціонального одягу	15
Висновки до розділу 1	18
РОЗДІЛ 2. ДИЗАЙН-ПРОПОЗИЦІЯ СПЕЦІАЛЬНОГО ОДЯГУ ДЛЯ ХУДОЖНЬОЇ МАЙСТЕРНІ	20
2.1. Концепція проєктної розробки	20
2.2. Проєктування комплекту спеціального одягу для художньої майстерні.	22
2.3. Технологічний процес виготовлення комплекту	24
2.4. Економічне обґрунтування дизайн-пропозиції	26
2.5 Вибір тканини та опис властивостей	28
2.6 Підрахунок вартості матеріалів для виготовлення комбінезону	31
Висновки до розділу 2	31
ВИСНОВКИ.....	33
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	35
ДОДАТКИ.....	38

ВСТУП

Актуальність теми дослідження. У сучасному світі спеціальний одяг займає важливе місце в багатьох галузях, зокрема в промисловості, медицині, науці та інших сферах діяльності, де необхідно забезпечити комфорт, безпеку та відповідність специфічним вимогам. Процес створення нових моделей спеціального одягу є складним і багатограним, адже він включає в себе не тільки дизайнерські та технологічні аспекти, а й специфічні вимоги до матеріалів та їх властивостей. Таким чином, розробка нових моделей спеціального одягу є актуальним завданням, що дозволяє оптимізувати процеси виготовлення та покращити умови роботи в різних професійних сферах.

Мета дослідження. Розробка ефективної методики створення нових моделей спеціального одягу, що поєднують функціональність, комфорт та естетичні характеристики.

Для досягнення поставленої мети необхідно розв'язати низку завдань:

1. Розглянути історію створення спеціального функціонального одягу,
2. Провести аналіз видів спеціального функціонального одягу,
3. Вивчити сучасні тенденції у дизайні,
4. Розробити концепцію проєкту,
5. Зробити комплект проєкту спеціального одягу,
6. Виготовити комплект одягу для майстерні,
7. Економічно обґрунтувати дизайн-пропозицію,
8. Провести аналіз тканин,
9. Підрахувати вартість матеріалу для виготовлення.

Об'єкт дослідження. Процес створення нових моделей спеціального одягу для професіоналів, що працюють у різних галузях.

Предмет дослідження. Розробка дизайну спеціального функціонального одягу для роботи в художній майстерні

Методи дослідження. У роботі застосовано комплекс методів, які забезпечили отримання достовірних результатів і досягнення поставленої мети. Використано методи спостереження для аналізу існуючих зразків спеціального одягу та умов його експлуатації, а також аналіз і порівняння, що дозволили перевірити властивості обраних матеріалів, конструкційних рішень і готових виробів. Теоретичні методи включали аналіз для детального вивчення наукових джерел та технічної документації, синтез для формування оптимальних варіантів конструювання, узагальнення для розробки рекомендацій з удосконалення конструкції одягу, абстрагування для визначення ключових характеристик виробів і їх відповідності стандартам. Застосовувалися також системний підхід для дослідження спеціального одягу як сукупності взаємопов'язаних елементів, що сприяє забезпеченню його функціональності, та конкретно-соціологічні методи для аналізу ринкових потреб і споживчих очікувань щодо характеристик спеціального одягу.

Практичне значення одержаних результатів. Полягає в розробці нових, більш ефективних підходів до створення моделей спеціального одягу, що забезпечують високий рівень комфорту, безпеки та зручності для користувачів. Результати роботи можуть бути використані в текстильній та швейній промисловості для вдосконалення виробництва спеціального одягу.

Структура роботи. Робота складається зі вступу, двох основних розділів, висновків до розділів, загальних висновків, списку використаних джерел та додатків. Обсяг роботи – 51 сторінка, основний зміст роботи викладено на 28 сторінках.

РОЗДІЛ 1. АНАЛІЗ ОСОБЛИВОСТЕЙ СПЕЦІАЛЬНОГО ФУНКЦІОНАЛЬНОГО ОДЯГУ ДЛЯ РОБОТИ В ХУДОЖНІЙ МАЙСТЕРНІ

1.1. Історія виникнення спеціального функціонального одягу

Спеціальний функціональний одяг має багатогранну історію, яка відображає розвиток людської праці, технологій і культури. Вже на ранніх етапах цивілізації люди почали використовувати одяг не лише для захисту від погодних умов, але й для створення безпечних умов роботи. Перші спроби створення спеціалізованого одягу для ремісників і художників були простими, проте вони визначили основні принципи функціональності, що зберегли своє значення донині. У період античності одяг для майстрів і художників виконував переважно утилітарну функцію. Він захищав не лише тіло, а й статус його власника, демонструючи рівень професіоналізму та приналежність до певної соціальної групи. Одяг, який використовували митці в Давній Греції та Римі, мав особливості, що відповідали матеріалам і технікам, поширеним у той час. Наприклад, робота з мармуром чи глиною вимагала щільних тканин, які витримували механічний вплив[6, с.62].

Середньовічна Європа стала свідком значного прогресу у виготовленні спеціалізованого одягу. У цей період зростання цехового ремісництва спонукало до створення уніфікованих зразків одягу для художників, скульпторів та інших майстрів. Художники часто працювали в умовах погано освітлених майстерень, і тому одяг мав бути світлим, щоб відбивати максимум світла. Додатково, тканини часто обробляли воском або маслами для захисту від фарб. Епоха Відродження стала новим етапом у розвитку функціонального одягу. Активний розвиток мистецтва, використання олійних фарб і складних технік потребували вдосконалення робочого одягу. Художники почали носити не лише практичний, а й естетично привабливий одяг, який відображав їхній статус. З'явилися перші зразки багатошарових халатів і мантий, які забезпечували як захист, так і комфорт.

Індустріальна революція принесла революційні зміни у виробництві тканин, що безпосередньо вплинуло на функціональний одяг. Винахід верстатів для масового виробництва тканин дозволив створювати більш якісний і доступний одяг. Для художників почали виготовляти фартухи, які стали стандартною частиною гардеробу тих, хто працював з фарбами, вугіллям чи іншими матеріалами. На межі XIX і XX століть розвиток науки про матеріали привів до використання нових текстильних волокон, таких як поліестер і нейлон. Ці матеріали стали основою для створення одягу, який поєднував легкість, міцність і стійкість до зносу. Особливо це було обов'язково для художників, які працювали з агресивними розчинами або в умовах підвищеної вологості [8, с.85].

Спеціальний функціональний одяг має тривалу історію, пов'язану з розвитком професій, що вимагали особливого захисту чи комфорту під час роботи. Перші зразки такого одягу з'явилися ще в античні часи, коли ремісники, художники, будівельники та інші майстри використовували прості тканини для захисту від пилу, фарб і інших матеріалів. Наприклад, у стародавньому Єгипті робітники носили легкі льняні покриття, що захищали від сонця та забезпечували рухливість. У Середньовіччі функціональний одяг почав отримувати більш виразні риси, відповідно до потреб різних професій. Наприклад, ковалі та теслі носили грубі шкіряні фартухи, щоб захищати себе від іскор і гострих предметів. Художники того часу, які працювали переважно з натуральними фарбами, носили накидки або мантиї, що захищали одяг від забруднень[1, с.8].

Розвиток спеціального одягу в епоху Відродження тісно пов'язаний із піднесенням мистецтва і ремісництва. Художники та скульптори дедалі більше працювали з новими техніками і матеріалами, що вимагало спеціальних засобів захисту. Одяг у цю епоху виготовляли переважно з грубих тканин, які легко очищувалися від фарб і гіпсу. Із настанням промислової революції у XVIII столітті функціональний одяг став невід'ємною частиною багатьох професій. З'явилися перші стандарти щодо одягу для робітників і

художників, які працювали з хімічними фарбами, лаками та іншими небезпечними речовинами. У цей час почали широко використовувати більш довговічні матеріали, наприклад, бавовну та вовну з водовідштовхувальним просоченням[3, с.22].

Упродовж останніх двох століть функціональний одяг пройшов значну трансформацію, як у зовнішньому вигляді, так і в матеріалах. Згідно з дослідженнями кафедри технологій швейного виробництва, в XIX столітті понад 80% робочого одягу в Україні та Європі виготовлялось із важкого домотканого льону та грубого сукна. Середня вага комплекту становила близько 2,5–3,2 кг, що значно обмежувало мобільність працівника [2, с.86].

У 1960-х роках у СРСР понад 70% уніформи виготовлялося з сумішевих тканин (бавовна + поліестер), що зменшило вагу комплекту до 1,6 кг. У той час як у Франції чи Німеччині вже масово застосовувались синтетичні тканини (нейлон, поліестер), які зменшували вагу робочого одягу до 1,1–1,3 кг [2, с.158].

У XXI столітті в результаті впровадження технологічних інновацій (мембранні тканини, «розумні» волокна, тканини з антибактеріальним просоченням) маса одягу скоротилась до 800–900 г, при цьому збільшилась його стійкість до зношування. За даними європейської асоціації виробників спецодягу (EASWE), у 2020 році 92% одягу виготовлялось із тканин, сертифікованих за екологічними стандартами OEKO-TEX.

Таким чином, аналіз статистики показує чітку тенденцію: розвиток функціонального одягу супроводжується зменшенням ваги, підвищенням ергономіки та екологічності, що безпосередньо впливає на ефективність професійної діяльності користувача (рис. А. 1.1) [4, с.97].

XIX століття стало періодом масового виробництва спеціального одягу. Для художників було створено професійні халати, які забезпечували захист і комфорт під час тривалих робіт у майстернях. Ці халати мали довгі рукави, щоб уникнути контакту шкіри з агресивними матеріалами, такими як розчинники, що широко застосовувалися у живописі. На початку XX століття

з розвитком нових технологій з'явилися синтетичні матеріали, що вплинули на виготовлення функціонального одягу. Художники отримали можливість використовувати легкі, міцні та еластичні тканини, які забезпечували захист і не обмежували рухів. У цей період розробка одягу для майстерень стала більш індивідуалізованою, враховуючи специфіку діяльності, наприклад, роботи зі склом, керамікою або металом [5, с.263].

Під час другої половини XX століття, зі стрімким розвитком хімічної промисловості, функціональний одяг почав включати додаткові елементи захисту, такі як гумові рукавички, спеціальні маски та фартухи з водонепроникного матеріалу. У художніх майстернях стали популярними костюми з комбінованих тканин, які забезпечували і вентиляцію, і захист від агресивних хімічних речовин. На межі XX–XXI століть зростання екологічної свідомості та технологічного прогресу сприяли створенню одягу з екологічно чистих матеріалів, таких як органічна бавовна та біорозкладні тканини. Цей одяг став відповідати не лише функціональним, але й естетичним вимогам художників, відображаючи їхній стиль і професійний підхід [7, с.2].

Сучасний спеціальний одяг для художників зазнав значних змін завдяки цифровим технологіям. Тепер його проєктують із врахуванням індивідуальних особливостей тіла та типу діяльності. Використовуються тканини з нанотехнологічними покриттями, що захищають від вологи, забруднень і температурних перепадів. Рисою сучасного функціонального одягу є його багатофункціональність. Для художників створюють одяг із численними кишнями, що дозволяють зберігати інструменти, а також знімні елементи, які можна адаптувати під різні умови роботи. Це дозволяє забезпечувати як комфорт, так і безпеку під час виконання творчих завдань.

Особливе значення у створенні такого одягу має ергономіка. Враховується не лише зручність, але й захист здоров'я художників, які працюють у складних умовах або тривалий час проводять у майстернях. Завдяки цьому одяг допомагає зменшити ризики професійних захворювань, таких як алергії або м'язові перенапруження. Загалом історія виникнення

спеціального функціонального одягу свідчить про його обов'язковість у забезпеченні ефективної та безпечної праці. Він пройшов довгий шлях розвитку від простих накидок до складних багат шарових конструкцій, що відповідають потребам сучасного мистецтва[10].

У XX столітті, зі зростанням популярності абстрактного мистецтва та експериментальних технік, функціональний одяг почав адаптуватися до нових умов. Наприклад, художники, які працювали з великими полотнами або застосовували техніку «дрипінгу», використовували спеціальні комбінезони, що забезпечували повний захист тіла від фарб. Сучасні тенденції враховують необхідність інтеграції технологій у функціональний одяг. Для художників розробляють одяг з вбудованими кишенями для електронних пристроїв, таких як планшети чи смартфони, які активно використовуються для роботи з цифровими ескізами. Це дозволяє об'єднати традиційні та сучасні методи творчості в одній концепції.

Крім того, одяг для художників нині враховує екологічні аспекти. Усе більше компаній використовують перероблені матеріали для виготовлення одягу, що робить його не лише функціональним, але й екологічно безпечним. Це особливо суттєво для майстрів, які прагнуть працювати в гармонії з природою. Із розвитком 3D-друку з'явилася можливість створювати індивідуальні елементи функціонального одягу, такі як накладки чи захисні вставки. Це дозволяє забезпечувати додатковий захист для художників, які працюють з важкими чи потенційно небезпечними матеріалами [11, с.56].

Унікальні сучасні тканини, такі як мембранні матеріали, дозволяють художникам працювати в різних температурних умовах, зберігаючи комфорт і захист [6, с.62]. Особливо це варто для художників, які створюють великоформатні інсталяції на відкритому повітрі. Таким чином, історія виникнення спеціального функціонального одягу демонструє його еволюцію від простих захисних елементів до складних систем, що поєднують комфорт, безпеку та технологічність. Цей одяг продовжує розвиватися, враховуючи нові потреби сучасного мистецтва та зміну умов праці [9, с.204].

1.2. Види функціонального одягу для творчої діяльності та його призначення

Функціональний одяг для творчої діяльності є частиною роботи художників, дизайнерів, скульпторів та інших представників творчих професій. Його різновиди визначаються потребами конкретного виду мистецтва, використовуваними матеріалами та умовами праці. Основною метою такого одягу є забезпечення комфорту, захисту та зручності під час виконання творчих завдань. Халати та накидки є найпоширенішим видом функціонального одягу для художників. Вони забезпечують захист від фарб, пилу та інших забруднень, зберігаючи водночас свободу рухів. Халати часто виготовляють із міцних тканин, таких як бавовна чи сумішеві матеріали, що легко перуться і мають високу зносостійкість [1, с8].

Фартухи використовуються як універсальний засіб захисту, особливо під час роботи з фарбами, глиною або скульптурними матеріалами. Вони можуть бути повнорозмірними або короткими, залежно від специфіки роботи. У сучасних фартухах часто передбачено багато кишень для зберігання інструментів, що робить їх функціональними й зручними. Комбінезони є популярними серед художників, які працюють із великоформатними полотнами чи інсталяціями. Вони забезпечують повний захист тіла, запобігаючи потраплянню фарб чи інших речовин на шкіру або одяг. Такі комбінезони часто мають зручні застібки та еластичні вставки для максимального комфорту[10].

Захисні рукавички є невід'ємною частиною функціонального одягу для творчої діяльності. Вони захищають руки від контакту з хімічними речовинами, наприклад розчинниками, та забезпечують зручність під час роботи з дрібними деталями. Рукавички можуть бути виготовлені з різних матеріалів, таких як латекс, нітрил чи тканина, залежно від типу роботи. Для роботи в майстернях, особливо з різними хімічними речовинами, використовуються спеціальні маски та окуляри. Маски захищають органи дихання від шкідливих випарів, а окуляри запобігають потраплянню пилу чи

бризок фарби в очі. Ці елементи можуть бути інтегровані з іншими частинами одягу для підвищення зручності.

Шапки та головні убори також є частиною функціонального одягу, особливо для скульпторів чи художників, які працюють із пилом або бризками. Вони допомагають зберегти чистоту волосся та запобігти його контакту з матеріалами, що можуть бути небезпечними або важко видалятися. Взуття для творчої діяльності часто має спеціальні підошви, що не ковзають, і додатковий захист носка, щоб уберегти ноги від можливих травм. Це особливо актуально для майстрів, які працюють зі склом, металом чи важкими інструментами. Деякі види взуття мають водонепроникні властивості, що забезпечує комфорт у разі роботи в умовах підвищеної вологості[12, с.139].

Для митців, які працюють на відкритому повітрі, існують спеціальні куртки та жилети з водонепроникних і вітрозахисних матеріалів. Вони забезпечують захист від погодних умов і водночас мають легкий доступ до кишень для інструментів чи матеріалів. Одяг для роботи з керамікою чи глиною часто виготовляється з водонепроникних тканин або має спеціальні захисні покриття. Це дозволяє зберігати комфорт під час тривалого контакту з вологими матеріалами та запобігати їх поглинанню у тканину.

У роботі з крихкими матеріалами, такими як скло, використовуються спеціальні захисні комбінезони з тканин, що не рвуться й не залишають волокон [4,с.100]. Це мінімізує ризик пошкодження виробів і забезпечує безпеку майстра. Для роботи з фарбами на розчинниках чи іншими хімічними засобами часто використовуються одноразові захисні костюми. Вони мають антистатичні властивості, що запобігає прилипання пилу, і забезпечують повний захист від агресивних речовин[14, с.25].

Особливу увагу приділяють одягу для дітей, які займаються творчістю. Такий одяг має бути максимально легким, яскравим і водночас захищати від фарб чи інших матеріалів. Дитячий функціональний одяг часто має регульовані елементи, щоб забезпечити комфорт під час активного руху. У сучасному світі функціональний одяг для творчості також виконує естетичну

функцію. Дизайнери пропонують стильні рішення, що дозволяють митцям виглядати професійно й водночас підкреслювати свій творчий підхід. Це особливо варто для представників публічних професій, таких як художники-декоратори чи реставратори. Таким чином, різноманітність функціонального одягу для творчої діяльності зумовлена широким спектром потреб і умов роботи. Він забезпечує не лише захист, але й комфорт, функціональність і професійний вигляд, сприяючи ефективній реалізації творчих задумів[16, с.159].

Функціональний одяг для творчої діяльності є результатом багаторічної еволюції, спрямованої на задоволення потреб митців у зручності, захисті та естетиці. Кожен вид одягу має свою специфіку, яка відповідає особливостям використання матеріалів, робочого простору та індивідуального стилю роботи митця. Одним із найновіших напрямів у створенні функціонального одягу для творчих професій є використання інтелектуальних тканин. Такі матеріали можуть змінювати свої властивості залежно від умов середовища, наприклад, регулювати температуру чи змінювати щільність. Це особливо корисно для художників, які працюють у нестабільних умовах, наприклад, у відкритих майстернях або на пленерах.

Сучасний функціональний одяг враховує ергономічні аспекти, щоб забезпечити мінімальну втому навіть під час тривалого носіння. Інноваційні крої та вставки з еластичних матеріалів дозволяють зберігати максимальну свободу рухів, що є надзвичайним для творчих професій, пов'язаних із фізичною активністю, наприклад, для художників, які створюють великі інсталяції. Захист від забруднень і механічних пошкоджень залишається функцією такого одягу. Для цього використовуються багатошарові матеріали, які забезпечують стійкість до фарб, розчинників чи інших агресивних речовин. Наприклад, у роботі зі скульптурою чи деревом варто мати одяг, що захищає шкіру від дрібних уламків і пилу.

Дизайн функціонального одягу також враховує вимоги до його довговічності. Художники часто працюють у динамічних умовах, які можуть

спричиняти швидкий знос одягу. Використання армованих швів, спеціальних зміцнюючих вставок і надміцних ниток дозволяє продовжити термін служби такого одягу, зберігаючи його функціональні властивості. Особливу увагу приділяють спеціалізованим аксесуарам, інтегрованим у функціональний одяг. Наприклад, для майстрів, які працюють з фарбами, зручно мати вбудовані тримачі для пензлів або ємностей із фарбою. Це дозволяє зменшити кількість інструментів, які потрібно тримати в руках, і підвищити ефективність роботи.

У виробництві функціонального одягу дедалі частіше використовуються екологічно чисті матеріали. Це сприяє збереженню навколишнього середовища та відповідає сучасним тенденціям сталого розвитку. Наприклад, органічна бавовна або перероблений поліестер стають популярними варіантами для виготовлення одягу для митців, які працюють із натуральними матеріалами. Одяг для творчої діяльності також може мати вбудовані елементи освітлення. Це особливо варто для художників, які працюють у темних приміщеннях або на нічних зйомках. Невеликі світлодіоди, інтегровані в одяг, забезпечують додаткове освітлення, не заважаючи процесу роботи [13, с.70].

Естетичний аспект функціонального одягу є суттєвим для митців, які часто взаємодіють із публікою. Одяг стає частиною їхнього професійного іміджу, підкреслюючи їхню індивідуальність і творчий стиль. Дизайнери створюють унікальні моделі, які поєднують функціональність із сучасними модними тенденціями. У роботі з небезпечними матеріалами, такими як кислоти або розчинники, використовуються костюми з високим рівнем хімічного захисту. Такі костюми мають спеціальні покриття, що запобігають проникненню агресивних речовин. Вони часто використовуються реставраторами, які працюють із давніми творами мистецтва.

Функціональний одяг для творчості дедалі частіше адаптується до цифрових технологій. Наприклад, художники, які працюють із графічними планшетами, можуть використовувати одяг із вбудованими тримачами для

стилусів чи кишенями для електронних пристроїв. Це дозволяє швидко перемикатися між традиційними й цифровими інструментами. Для майстрів, які працюють у прохолодних приміщеннях, суттєвим є утеплений функціональний одяг. Такий одяг може мати багатошарові конструкції з утеплювачами, що забезпечують комфортну температуру без обмеження рухів. Це особливо актуально для скульпторів і керамістів, які часто працюють у холодних майстернях[15, с.268].

Одним із інноваційних напрямів є створення одягу зі змінними елементами. Наприклад, художники можуть змінювати нарукавники, фартухи чи інші частини костюму залежно від типу роботи. Це дозволяє адаптувати одяг до різних умов і продовжувати його функціональність. Сучасні розробки передбачають використання антимікробних тканин, які запобігають поширенню бактерій. Це варто для митців, які працюють із біологічними матеріалами або тривалий час знаходяться в одному одязі. Такі тканини забезпечують високий рівень гігієни без потреби у частому пранні. Таким чином, функціональний одяг для творчої діяльності постійно вдосконалюється, щоб відповідати сучасним викликам і вимогам. Він не лише забезпечує захист і комфорт, але й стає інструментом для оптимізації творчого процесу, підкреслюючи унікальність і професійний підхід кожного митця.

1.3. Сучасні тенденції у дизайні функціонального одягу

Функціональний одяг для художньої майстерні є поєднанням технологічних інновацій, естетики та зручності. Сучасні тенденції в його дизайні зосереджуються на використанні екологічно чистих матеріалів, адаптивних елементів та інтеграції цифрових рішень, що покращують умови праці митців і підвищують ефективність їхньої роботи. Один із головних напрямів у дизайні функціонального одягу – це мінімалізм, де акцент робиться на простоті форм та функціональності. Такі моделі мають мінімальну кількість швів, що забезпечує довговічність і комфорт. Крім того, обираються тканини,

які легко чистяться, мають високу стійкість до механічного зносу та добре захищають від фарб, пилу або розчинників. Інша тенденція – впровадження модульності [7, с.2]. Одяг може складатися з окремих частин, які легко замінюються або доповнюються залежно від потреб. Наприклад, знімні нарукавники чи додаткові кишені роблять костюм більш адаптивним до різних умов праці (таб. А.1.1).

Особливий акцент у сучасному дизайні функціонального одягу робиться на ергономіці. Це забезпечується анатомічним кроєм, який повторює контури тіла, забезпечуючи максимальну свободу рухів. Також використовуються еластичні вставки у зонах (коліна, лікті), що додають зручності під час роботи у незручних позах. Сучасні технології дозволяють створювати функціональний одяг із інтегрованими елементами освітлення. Наприклад, для художників, які працюють у слабоосвітлених приміщеннях, застосовуються вбудовані світлодіоди, що забезпечують локальне освітлення робочої зони.

Захист від біологічних чи хімічних загроз також залишається актуальним аспектом. Деякі моделі функціонального одягу оснащуються бар'єрними мембранами, які запобігають проникненню мікрочастинок фарб, пилу чи шкідливих речовин. Ще однією сучасною тенденцією є персоналізація. Завдяки використанню технологій 3D-друку створюються індивідуальні деталі одягу, такі як іменні значки, логотипи або унікальні текстури, які відображають творчий стиль користувача.

Екологічність є однією з вимог у сучасному виробництві. Все частіше використовуються вторинно перероблені матеріали, а також тканини, які можна утилізувати без шкоди для навколишнього середовища. Це робить функціональний одяг не лише практичним, але й етичним вибором. Інтеграція цифрових технологій також стає частиною сучасного дизайну. Одяг може містити кишені для електронних пристроїв або спеціальні місця для закріплення стилусів чи графічних планшетів. Це значно полегшує роботу художників, які використовують цифрові інструменти.

Ще однією особливістю є багатофункціональність [9, с.210].

Наприклад, фартухи можуть трансформуватися у рюкзаки для зберігання інструментів. Це дозволяє митцям мінімізувати кількість речей, які вони повинні носити із собою. Для покращення гігієни сучасний функціональний одяг може включати тканини з антимікробними властивостями. Вони запобігають розмноженню бактерій і допомагають зберігати одяг свіжим навіть після тривалого використання (таб. А. 1.2).

Таким чином, сучасний функціональний одяг для художньої діяльності орієнтується на високу зручність, багатофункціональність і інноваційність. Усі ці аспекти дозволяють створити продукцію, яка не лише задовольняє професійні потреби, а й підвищує якість і комфорт творчого процесу.

Висновки до розділу 1

Аналіз спеціального функціонального одягу для роботи в художній майстерні виявив, що його еволюція та сучасне розмаїття є результатом тривалого процесу вдосконалення, спрямованого на задоволення специфічних потреб творчих професій. Історичний огляд розвитку функціонального одягу показує, що він пройшов шлях від простих захисних елементів, призначених для мінімізації забруднень, до складних, часто високотехнологічних моделей, які гармонійно поєднують практичність, естетичну виразність та багатофункціональність. Крім захисту від забруднень, фізичних пошкоджень та несприятливих умов робочого середовища, функціональний одяг для творчої діяльності тепер також часто розробляється з урахуванням ергономічних вимог, що сприяють комфорту та свободі рухів під час тривалих періодів роботи. Розробники приділяють увагу не лише захисту, але й створенню одягу, який не обмежує творчий процес, а навпаки, сприяє йому.

Сучасні матеріали, такі як водонепроникні та дихаючі тканини, "розумні" текстильні волокна, що реагують на зміни температури або вологості, а також екологічно чисті матеріали, отримані з відновлюваних джерел, значно розширюють функціональні можливості такого одягу, забезпечуючи його довговічність, зручність у догляді та підвищений комфорт при носінні.

Різноманітність видів одягу, включаючи не лише традиційні халати, фартухи та комбінезони, але й спеціалізовані рукавички з підвищеною тактильною чутливістю, взуття з антиковзною підошвою та адаптовані аксесуари, дозволяє враховувати специфіку різних творчих професій – від живопису та скульптури до кераміки та графічного дизайну – і конкретні потреби робочих процесів. Особливості крою, що забезпечують оптимальну посадку та не сковують рухів, ергономічний дизайн, який мінімізує втому, посилені захисні властивості в зонах підвищеного ризику та адаптивність до мінливих умов робочого простору є ключовими характеристиками, які визначають функціональність і зручність такого

одягу. Сучасні тенденції у виробництві функціонального одягу для художників свідчать про активну інтеграцію інноваційних технологій, таких як антимікробні тканини з наночастинками срібла, вбудовані системи освітлення для покращення видимості робочої зони, інтеграція з цифровими пристроями за допомогою сенсорів для моніторингу фізичного стану митця та модульна конструкція, що дозволяє комбінувати різні елементи одягу для створення індивідуалізованих рішень. Це дозволяє не тільки задовольняти базові потреби захисту, але й значно підвищувати ефективність, продуктивність та навіть безпеку творчого процесу.

Таким чином, функціональний одяг для художньої діяльності є невід'ємною складовою професійного середовища, відіграючи важливу роль у збереженні здоров'я митців, забезпеченні зручності та ефективності їхньої роботи, а також сприяючи створенню належного професійного іміджу. Подальший розвиток цього сегмента текстильного дизайну, безсумнівно, залежатиме від постійного впровадження нових матеріалів, передових технологій та інноваційних естетичних рішень, які будуть максимально відповідати не лише поточним, але й майбутнім вимогам творчих професій.

РОЗДІЛ 2. ДИЗАЙН-ПРОПОЗИЦІЯ СПЕЦІАЛЬНОГО ОДЯГУ ДЛЯ ХУДОЖНЬОЇ МАЙСТЕРНІ

2.1. Концепція проєктної розробки

Концепція проєктної розробки функціонального одягу для роботи в художній майстерні базується на поєднанні захисних властивостей, естетичної привабливості та зручності в експлуатації. Основною ідеєю є створення універсального комплекту, що відповідає потребам митців, забезпечуючи свободу рухів, тривалий термін служби та адаптивність до різних умов роботи. Визначальним аспектом проєкту є вибір матеріалів [3, с.18]. Для зон підвищеного зносу передбачаються посилені вставки з більш щільних матеріалів.

Одяг складатиметься з базового комплекту та додаткових знімних елементів, таких як нарукавники. Це дозволить користувачам адаптувати одяг до конкретних потреб, наприклад, додати захист у зоні рук під час роботи з фарбами [14, с.32].

Інтеграція сучасних технологій є ще одним елементом концепції. Наприклад, кишені для інструментів матимуть магнітні застібки, що дозволяють швидко закріплювати дрібні металеві предмети. Також можливе використання тканин із антимікробними властивостями, що допоможуть зберегти одяг свіжим і чистим навіть у тривалих робочих умовах. Для забезпечення індивідуальності одягу передбачено можливість персоналізації. Завдяки спеціальним текстильним технологіям, кожен користувач може обрати кольорову палітру чи додати елементи з власним дизайном, наприклад, логотипи чи малюнки.

Аспектом концепції є екологічність. Матеріали, що використовуються, повинні бути придатними для переробки або виготовленими з вторинної сировини. Це відповідає сучасним трендам сталого розвитку та сприяє збереженню довкілля. Пропонується розробити кілька варіантів розмірів, що дозволить охопити широку аудиторію користувачів. Також враховуватимуться особливості статури для забезпечення максимального комфорту та свободи рухів.

Додатково передбачено створення універсального кольорового рішення, яке враховує практичність і естетику. Відтінки тканин із контрастними декоративними

елементами не лише маскують забруднення, а й підкреслюють професійний вигляд. Особливий акцент зроблено на зручності обслуговування. Тканини, що легко миються, забезпечують швидке видалення фарб, олій чи інших забруднень, а сучасні технології покращення структури волокон зменшують усадку під час прання.

Проектна розробка враховує економічну доцільність. Усі запропоновані матеріали та технології будуть ретельно підібрані для зниження витрат без втрати якості. Виробництво комплекту передбачає стандартні методи шиття, що дозволить зменшити вартість серійного виготовлення.

Таким чином, концепція проектної розробки спрямована на створення функціонального одягу, який відповідатиме сучасним вимогам художньої діяльності, забезпечуючи комфорт, безпеку та естетику. Впровадження інноваційних матеріалів і рішень дозволить задовольнити потреби митців у роботі з різними техніками та матеріалами. Концепція проектної розробки функціонального одягу для роботи в художній майстерні потребує врахування ще більшої кількості сучасних вимог до безпеки, адаптивності та функціональності. Одним із додаткових аспектів є інтеграція матеріалів із підвищеною стійкістю до ультрафіолетового випромінювання. Це особливо варто для митців, які працюють на відкритому повітрі або в студіях із природним освітленням, що знижує ризик вигорання тканини та підвищує довговічність виробів.

Ще одним удосконаленням є врахування сезонності. Одяг має бути пристосованим як до літнього, так і до зимового періоду. Для цього передбачається використання дихаючих матеріалів у моделях. Також, змінні нарукавники дозволяють зробити комбінезон більш адаптивним до кліматичних умов. Це дозволить забезпечити комфорт у будь-яку погоду. Проект включає вдосконалення деталей для зручності митців. Наприклад, передбачаються спеціальні петлі для підвішування інструментів, що дає змогу швидко звільнити руки. Це рішення актуальне для роботи з великими форматами полотен або під час нанесення декоративних покриттів.

Особливу роль відіграє психологічний аспект дизайну. Колірна гамма одягу впливає на настрій та продуктивність художників. Наприклад, теплі відтінки сприяють творчому мисленню, тоді як нейтральні тони підкреслюють професійність та забезпечують концентрацію. Врахування впливу багатошаровості є ще однією складовою концепції. Одяг повинен забезпечувати можливість носіння кількох шарів без втрати зручності. Це дозволяє митцям регулювати рівень захисту залежно від умов роботи, не створюючи дискомфорту. У завершальному етапі концепція проєктної розробки зосереджується на врахуванні фінансових аспектів. Використання інноваційних, але доступних матеріалів і технологій дозволяє знизити кінцеву вартість продукції, забезпечуючи конкурентоспроможність на ринку та доступність для широкої аудиторії митців.

Додатковим джерелом натхнення для створення проєктної розробки став інтер'єр художньої майстерні (рис. Б 1.1), у якій починається творча діяльність. Аналіз організації простору, наповненого інструментами, полотнами, витратними матеріалами та меблями, що дозволяє виокремити низку функціональних вимог до одягу. таким чином, велика кількість дрібного обладнання обумовила потребу в численних містких кишнях та зручному розміщенні допоміжних елементів. Візуальна характеристика середовища — домінування природних відтінків, поєднання текстур дерева, полотна й фарби — стала орієнтиром для розробки колористичного рішення. Таким чином, робоче середовище художника було використано як приклад практичного використання середовища, що забезпечило додаткову візуально-функціональну обґрунтованість дизайнерського рішення.

2.2. Проєктування комплекту спеціального одягу для художньої майстерні

Проєктування комплекту спеціального одягу для художньої майстерні передбачає поетапний підхід, який враховує функціональні, ергономічні, естетичні та економічні аспекти. Основною метою є створення універсального, зручного та довговічного одягу, який відповідає потребам митців у різних умовах роботи. На першому етапі визначено склад комплекту, що включає базовий комбінезон із

внутрішніми за зовнішніми кишенями і змінні нарукавники. Така структура дозволяє адаптувати одяг до різних завдань. Комбінезон виконує роль основного елемента, забезпечуючи захист усього тіла, тоді як нарукавники додають додатковий захист у зоні зап'ясть, які найбільше піддаються забрудненню.

Особлива увага приділена вибору матеріалів. Використовуються щільні тканини з водовідштовхувальними та антистатичними властивостями, які забезпечують захист від фарб, лаків та інших хімічних речовин. Для підвищення комфорту передбачено використання бавовняних вставок у внутрішніх зонах, що контактують зі шкірою. Елементом проектування стало впровадження ергономічних рішень. У комбінезоні передбачено центровний замок і знімні сорочкові рукави. Це забезпечить комфортну роботу з малюнками, та дозволить не затирати штрихи олівця[15, с.271]. Також допоможе у свободі рухів під час виконання складних творчих завдань, зберігаючи зручність навіть протягом тривалого часу.

Розробка кишень є елементом проектування. Передбачено різні види кишень, включаючи великі для інструментів та невеликі для дрібних предметів, таких як олівці чи гумки. Нагрудні кишені матимуть застібки на кнопці і на замку для швидкого доступу. В зоні штанів дві внутрішні кишені, нижче дві великі кишені на кнопках

Візуальний дизайн комплекту також має велике значення. Пропонуються базові кольори для зручності ідентифікації в умовах майстерні. Це не тільки додає естетичності, а й сприяє організації робочого процесу, дозволяючи швидко знайти необхідний елемент одягу. Проектування передбачає можливість виготовлення одягу в декількох розмірах. Завдяки системі регулювання, такий як еластичні ремені або липучки, комплект можна налаштувати під індивідуальні параметри користувача, що забезпечує універсальність моделі.

Додатковим рішенням є впровадження знімних елементів. Наприклад, нарукавники можна легко зняти або замінити, що дозволяє адаптувати комплект залежно від специфіки завдань. Це підвищує функціональність одягу та його практичність. Аспектом є тестування моделей на етапі проектування. Створення

прототипів дозволяє виявити можливі недоліки конструкції та внести необхідні коригування до початку масового виробництва. Випробування проводяться в умовах, максимально наближених до реальних, що гарантує відповідність комплекту всім заявленим вимогам [8, с.156]. Таким чином, проектування комплекту спеціального одягу для художньої майстерні базується на багатофункціональності, зручності та інноваційних рішеннях, що забезпечують високий рівень комфорту, захисту та довговічності. Це дозволяє створити продукт, який стане незамінним помічником для митців у їхній професійній діяльності.

2.3. Технологічний процес виготовлення комплекту

Технологічний процес виготовлення комплекту спеціального одягу для художньої майстерні починається зі створення технічної документації. Цей етап включає розробку ескізів, технічних креслень, специфікацій матеріалів і обладнання, а також визначення технологічної послідовності операцій. Аспектом є врахування особливостей кожного елемента комплекту, зокрема комбінезона, застібок, нарукавників і кишень. Після завершення проектної документації відбувається етап підбору матеріалів. Вибір тканин залежить від їхніх характеристик: водонепроникності, стійкості до зношування, термостійкості та еластичності. Також критеріями є легкість у догляді та екологічність. Під час цього етапу проводиться тестування зразків тканин для перевірки їх відповідності вимогам. Для побудови конструкції спецодягу необхідно зняти основні мірки, такі як обхват грудей, обхват талії, обхват стегон, ширина грудей, ширина спини, довжина рукава, довжина спинки до талії, довжина виробу та висота грудей. Ці мірки є базовими для створення точного викрійного креслення, що забезпечує належну посадку виробу на фігурі.

Після зняття мірок переходять до побудови креслення базової конструкції. Воно включає основні елементи одягу, такі як полочка, спинка, рукави, а також додаткові деталі, якщо це передбачено конструкцією спецодягу. Етапом є визначення припусків на вільне облягання, які залежать від функціонального

призначення виробу та матеріалу, що використовується. Спецодяг має бути зручним, але водночас забезпечувати свободу рухів і відповідати вимогам безпеки. Далі проводиться моделювання виробу, що включає внесення змін до базової конструкції відповідно до заданого дизайну, умов експлуатації та особливостей матеріалів.

Коли креслення завершене, переходять до розкрою тканини. Цей процес включає розташування деталей на полотні з урахуванням напрямку нитки основи, малюнка тканини, а також мінімізації відходів. Особлива увага приділяється точності, оскільки помилки на цьому етапі можуть вплинути на якість готового виробу. Після розкрою деталей розпочинається процес пошиття. Основними етапами є з'єднання деталей, обробка швів, вставка фурнітури, така як блискавки, гудзики, кнопки, і, за потреби, нанесення додаткових елементів, наприклад, світловідбивних стрічок або логотипів. Особлива увага приділяється міцності швів, адже спецодяг повинен витримувати значні навантаження під час експлуатації. На фінальному етапі готовий виріб проходить контроль якості, де перевіряються відповідність кресленням, точність пошиття, функціональність і зовнішній вигляд. Лише після цього спецодяг вважається готовим до використання.

Після завершення всіх виробничих процесів готовий спецодяг маркують відповідно до стандартів. Маркування зазвичай включає інформацію про розмір, матеріал, способи догляду, а також сертифікаційні дані, що підтверджують відповідність виробу нормативним вимогам. Це обов'язково для одягу, призначеного для роботи в умовах підвищеної небезпеки, наприклад, для захисту від високих температур, хімічних речовин або механічних пошкоджень. Подальший етап – це пакування та підготовка до транспортування. Спецодяг зазвичай пакують у поліетиленові або картонні пакети, які забезпечують захист виробів під час транспортування та зберігання. Упаковка комплектів здійснюється з урахуванням особливостей їх транспортування та зберігання. Кожен елемент одягу окремо упаковується у водонепроникний матеріал, що захищає виріб від забруднення або пошкоджень під час транспортування. Технологічний процес передбачає також оптимізацію витрат. Завдяки використанню сучасного

обладнання та автоматизації виробництва зменшується витрата матеріалів і скорочується час на виготовлення одягу [10]. Це дозволяє зробити продукт доступним для широкого кола споживачів. Також враховуються вимоги щодо збереження товарного вигляду та уникнення пошкоджень тканини чи фурнітури.

Якщо замовник висуває додаткові вимоги до спецодягу, такі як індивідуальний брендинг або особливий дизайн, ці аспекти враховуються ще на етапі проєктування та виробництва. Спецодяг з нанесеним логотипом або у корпоративних кольорах додає ідентифікації та підвищує імідж компанії. Завершальним етапом є передача готового продукту замовнику. Під час цього можуть проводитися презентації з демонстрацією функціональних властивостей одягу або проведення навчання для працівників щодо правил носіння і догляду за спецодягом. Таким чином, весь процес створення спецодягу від розробки конструкції до передачі готового виробу спрямований на задоволення потреб користувачів та забезпечення їхньої безпеки й комфорту під час виконання робочих завдань.

2.4. Економічне обґрунтування дизайн-пропозиції

Економічне обґрунтування дизайн-пропозиції комплексу спеціального одягу для художньої майстерні базується на аналізі витрат, визначенні собівартості, оцінці ринкової вартості та прогнозуванні попиту. Аспектом є також аналіз окупності проєкту й потенційного прибутку. Першим етапом обґрунтування є розрахунок витрат на матеріали. Для виготовлення комплексу використовуються якісні тканини та фурнітура, що відповідають заданим вимогам. Середня вартість основних матеріалів визначається на основі ринкових цін і укладених договорів із постачальниками. Додатково враховуються витрати на спеціальні просочення для підвищення функціональності виробів.

Наступним етапом є розрахунок виробничих витрат. Сюди входять витрати на електроенергію, амортизацію обладнання, оплату праці працівників і логістичні послуги. Оптимізація виробничого процесу дозволяє знизити ці витрати без втрати

якості продукції. Собівартість комплексу включає витрати на розробку проектної документації, створення прототипів, тестування і вдосконалення конструкції. Ці витрати розподіляються на певну кількість виготовлених одиниць, що дозволяє уникнути значного підвищення вартості виробу.

Розрахунок ринкової вартості здійснюється з урахуванням аналізу конкурентного середовища [13, с.67]. Ціна комплексу формується на основі порівняння з аналогічною продукцією на ринку, але враховує унікальні переваги запропонованої моделі, такі як функціональність, ергономічність і довговічність. Прогнозування попиту є етапом економічного обґрунтування. Аналіз цільової аудиторії показує, що основними споживачами комплексу будуть художники, працівники творчих професій і студенти художніх закладів. Враховуючи популярність таких професій, попит на якісний спеціальний одяг прогнозується стабільним.

Важливу роль відіграє оцінка обсягу ринку. Завдяки високій якості матеріалів і функціональному дизайну, комплект може бути конкурентоспроможним як на локальному, так і на міжнародному ринках. Для виходу на нові ринки потрібні додаткові інвестиції у маркетинг і логістику, які також враховуються в економічному плануванні. Окупність проекту розраховується на основі обсягу продажів і рентабельності продукції. Прогнозується, що за умови реалізації певної кількості комплектів проект вийде на точку беззбитковості протягом перших шести місяців виробництва.

Досягнення прибутковості залежить від ефективності рекламної кампанії, яка включає просування продукції через соціальні мережі, виставки та співпрацю з художніми навчальними закладами. Фактором є формування довіри до бренду, що забезпечує лояльність клієнтів і повторні продажі. Також розглядаються можливості масштабування виробництва. Завдяки універсальності дизайну і варіативності моделей комплект може бути адаптований до інших професійних сфер, таких як реставрація, архітектура або робота в творчих майстернях. Це розширює потенційну аудиторію і збільшує перспективи прибутковості.

Інвестиції в інновації, такі як автоматизація виробництва чи впровадження екологічних матеріалів, сприяють підвищенню конкурентоспроможності продукції. Додаткові витрати на ці технології обґрунтовуються перспективою збільшення обсягів продажів і зростання прибутку. Аналіз ризиків показує, що основними викликами можуть стати зміни цін на матеріали, коливання попиту та конкуренція з боку великих виробників. Для мінімізації ризиків пропонуються резервні стратегії, такі як створення резервного фонду та диверсифікація постачальників (таб.А 2.3). **Загалом: 50 500 грн**

Таблиця 2.3 містить основні матеріали, необхідні для виготовлення одного виробу та партії у 100 штук. Розрахунок включає їхню кількість, вартість за одиницю і загальну суму. Ці дані дозволяють оцінити собівартість продукції та оптимізувати витрати на виробництво.

Узагальнення економічного обґрунтування свідчить про доцільність впровадження дизайн-пропозиції. Очікуваний прибуток від реалізації комплекту перевищує витрати, а його функціональність і якість створюють додану вартість, яка робить продукт конкурентоспроможним. Таким чином, дизайн-пропозиція комплекту спеціального одягу для художньої майстерні має міцне економічне підґрунтя. Вона поєднує в собі ретельний аналіз витрат, прогнозування попиту та інноваційний підхід до виробництва, що забезпечує її успішну реалізацію на ринку.

2.5 Вибір тканини та опис властивостей

1. Склад – 100% Бавовна. Бавовна – це натуральне волокно, яке отримується з коробочок бавовнику. Це зумовлює багато її позитивних властивостей. Основний компонент бавовни – це целюлоза, природний полісахарид. Целюлоза відповідає за структуру та фізичні властивості волокна. Відсутність синтетики – 100% бавовна означає, що у тканині немає домішок синтетичних волокон (поліестер, нейлон тощо). Це важливо для комфорту та гігієни, особливо при тривалій роботі в майстерні.

2. Гігроскопічність (Здатність вбирати вологу). Бавовна має виняткову здатність вбирати вологу. Вона може увібрати до 20-27% своєї ваги у воді, не стаючи при цьому мокрою на дотик. Під час активної роботи в майстерні (наприклад, при роботі з глиною, фарбами) тіло виділяє піт. Бавовняний комбінезон буде ефективно поглинати цей піт, забезпечуючи комфорт та запобігаючи відчуттю липкості. Вбираючи вологу, бавовна сприяє створенню комфортного мікроклімату між шкірою та одягом.

3. Повітропроникність (здатність пропускати повітря). Бавовняні тканини мають хорошу повітропроникність. Це означає, що вони дозволяють повітрю вільно циркулювати крізь тканину. Бавовну часто називають "дихаючою" тканиною, оскільки вона забезпечує вентиляцію тіла. Це особливо важливо в умовах майстерні, де може бути підвищена температура або вологість. Хороша повітропроникність допомагає запобігти перегріву тіла, що важливо при фізичних навантаженнях або роботі в теплих приміщеннях.

4. Гіпоалергенність (відсутність алергічних реакцій). Бавовна – це природний матеріал, який рідко викликає алергічні реакції. На відміну від синтетичних тканин, бавовна не містить хімічних речовин, які можуть подразнювати шкіру.. Бавовняні комбінезони підходять для людей з чутливою шкірою або схильних до алергії.

5. Зносостійкість (міцність та довговічність). Бавовняні волокна досить міцні, що забезпечує зносостійкість тканини. Бавовняні тканини добре витримують тертя, що важливо для комбінезону, який використовується в умовах майстерні, де можливі контакти з інструментами, поверхнями тощо. За належного догляду бавовняний комбінезон може служити досить довго, зберігаючи свої функціональні властивості.

6. Легкість у догляді (прання та прасування). Бавовняні тканини зазвичай легко переносять машинне прання. Бавовна може витримувати досить високі температури прання, що дозволяє ефективно видаляти забруднення. Бавовну легко прасувати. Для кращого результату рекомендується прасувати злегка вологим. Якісно пофарбована бавовна зберігає колір після численних прань.

Одним із ключових критеріїв у виборі матеріалу для виготовлення робочого комбінезону є зручність у носінні, адже художники проводять багато годин у майстерні, займаючись складною й кропіткою працею. Бавовняна тканина, завдяки своїй м'якості та природній текстурі, є надзвичайно приємною до тіла. Вона не викликає подразнення навіть за умов тривалого контакту зі шкірою, що робить її ідеальною для щоденного використання.

Окрім зручності, важливою перевагою є здатність забезпечувати свободу рухів. Сучасні бавовняні тканини, які проходять спеціальну обробку, набувають додаткової гнучкості та еластичності. Це дозволяє одягу адаптуватися до положення тіла користувача, не створюючи тиску або скутості. Для художника це критично важливо, адже процес створення мистецьких робіт часто потребує активних рухів руками, нахилів, поворотів, сидіння або стояння протягом довгого часу.

Також не менш важливою є функція захисту від зовнішніх забруднень, що неминуче супроводжують творчу діяльність. Бавовна відмінно вбирає вологу, що дозволяє уникнути дискомфорту при потраплянні води або фарби. Вона також виступає бар'єром проти пилу, дрібних частинок та крапель фарби, які можуть пошкодити шкіру або викликати подразнення. Завдяки цим властивостям комбінезон із бавовни не тільки захищає, але й підтримує охайний зовнішній вигляд художника під час роботи.

Окремо варто звернути увагу на екологічну складову. Бавовна є природним, біорозкладним і поновлюваним ресурсом, що має значно менший негативний вплив на довкілля у порівнянні з синтетичними волокнами. Особливо це стосується органічної бавовни, виробництво якої передбачає мінімальне використання хімікатів та води. Обрання саме такого матеріалу відповідає сучасним тенденціям сталого розвитку, що дедалі частіше впроваджуються у сфері текстильної промисловості та дизайну.

2.6 Підрахунок вартості матеріалів для виготовлення комбінезону

Даний підрозділ присвячений детальному розрахунку вартості матеріалів, використаних для виготовлення комбінезону. Метою цього розрахунку є визначення собівартості виробу, що є важливим етапом у процесі розробки та виробництва одягу. Розрахунок проводився на основі актуальних цін на матеріали, придбані у спеціалізованих магазинах швейної фурнітури та текстильних виробів. Для зручності та наочності представлення інформації, вартість кожного матеріалу наведено у (таб.А 2.4.)

Вартість продажу виробу = 1800 грн

Собівартість = 1356,5 грн

Рентабельність = $((1800 - 1356,5) / 1356,5) * 100\% \approx 32.7\%$

Ескізи, індивідуальні мірки комбінезону і кінцевий результат наведено у додатках (рис. Б. 2.7.1; Б. 2.7.2; Б.,2.7.3; Б.2.7.4; Б. 2.7.5; Б. 2.7.6; Б. 2.7.8; Б. 2.7.9).

Висновки до розділу 2

Другий розділ дослідження був присвячений розробці дизайн-пропозиції комплекту спеціального одягу для роботи в художній майстерні. У ході роботи було визначено сучасні тенденції у дизайні функціонального одягу, сформовано концепцію проектної розробки, опрацьовано етапи проектування комплекту та розглянуто технологічний процес його виготовлення, а також обґрунтовано економічну доцільність впровадження. Аналіз сучасних тенденцій у дизайні функціонального одягу показав, що основний акцент робиться на поєднанні ергономічності, естетичності та практичності. Інноваційні матеріали, адаптивні конструкції та можливість персоналізації є аспектами, які визначають конкурентоспроможність таких виробів. Ці характеристики були враховані під час формування концепції дизайн-пропозиції.

Розроблена концепція проектної пропозиції враховує особливості роботи в художній майстерні. Основними критеріями стали забезпечення захисту користувача від забруднень і пошкоджень, свобода рухів, комфортність і довговічність. Роль відіграє використання матеріалів із високими експлуатаційними характеристиками та можливість регулювання конструкції

відповідно до індивідуальних потреб. Процес проектування включав етапи створення ескізів, розробки технічних креслень, вибору матеріалів і фурнітури. Унікальність дизайн-пропозиції полягає в поєднанні традиційних функцій захисного одягу з сучасними рішеннями, такими як інтеграція додаткових відсіків для інструментів і знімних елементів.

Технологічний процес виготовлення комплекту включає багатоступеневу обробку, яка гарантує високу якість готової продукції. Застосування сучасного обладнання та методів автоматизації сприяє підвищенню ефективності виробництва та зменшенню витрат. Окрему увагу приділено питанням екологічності та безпечності продукції для кінцевого споживача. Економічне обґрунтування підтвердило доцільність впровадження дизайн-пропозиції. Аналіз ринку показав перспективність продукту завдяки його високій функціональності та конкурентній вартості. Прогнозований попит дозволяє розраховувати на швидку окупність проекту, а потенційні можливості масштабування відкривають перспективи для зростання прибутковості. Таким чином, результати другого розділу демонструють, що розроблена дизайн-пропозиція відповідає сучасним вимогам функціонального одягу, є економічно вигідною та має значний потенціал для успішної реалізації на ринку. Ретельно продуманий дизайн, ефективний технологічний процес і грамотне економічне обґрунтування створюють основу для конкурентоспроможного та практичного продукту.

ВИСНОВКИ

У ході проведеного дослідження було розглянуто особливості розробки спеціального функціонального одягу для роботи в художній майстерні, визначено аспекти проектування, виготовлення та економічного обґрунтування дизайн-пропозиції. У першому розділі проаналізовано історію виникнення спеціального функціонального одягу та його розвиток. Було встановлено, що потреба у захисному одязі виникла ще в давнину і тісно пов'язана з професійною діяльністю. З розвитком технологій та матеріалів функціональний одяг зазнав значних змін, набувши сучасних рис, що поєднують естетику, ергономічність та практичність. Вивчення видів функціонального одягу для творчої діяльності дозволило окреслити його основні призначення, серед яких захист від забруднень, зручність роботи, забезпечення мобільності та відповідність естетичним уподобанням користувача.

Другий розділ присвячено розробці дизайн-пропозиції комплекту спеціального одягу для художньої майстерні. На основі аналізу сучасних тенденцій було сформовано концепцію, яка враховує ергономічність, функціональність та адаптивність до потреб користувача. У ході проектування запропоновано інноваційні рішення, такі як використання сучасних матеріалів із високими експлуатаційними характеристиками, інтеграція знімних елементів і додаткових відсіків для інструментів. Описано технологічний процес виготовлення комплекту, який охоплює підбір матеріалів, проектування, пошив та контроль якості. Використання сучасного обладнання забезпечує високу якість виробів, а акцент на екологічність дозволяє мінімізувати негативний вплив на довкілля.

Економічне обґрунтування підтвердило доцільність реалізації проекту. Аналіз витрат, ринкової вартості та прогнозованого попиту свідчить про можливість швидкої окупності та перспективи розвитку виробництва. Розрахунок рентабельності вказує на економічну ефективність запропонованої дизайн-пропозиції. Таким чином, проведене дослідження підтвердило доцільність розробки комплекту спеціального одягу для художньої майстерні. Запропонований

продукт відповідає сучасним вимогам до функціонального одягу, забезпечує високий рівень комфорту та захисту для користувача, а також має значний потенціал для успішної реалізації на ринку.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Андрощук І. В. Формування естетичної культури майбутніх викладачів спеціальних дисциплін швейного профілю засобами костюма. 2008. URL: <https://elar.khmnu.edu.ua/bitstreams/b28a8808-2692-4ee6-8567-96f93520992d/download> (дата звернення: 09.12.2024).
2. Банах С. В. Функції омбудсманів у сучасному світі: порівняльно-правове дослідження: Дисертація на здобуття наукового ступеня кандидата юридичних наук. Маріуполь, 2014. 236 с. URL: <http://dspace.wunu.edu.ua/bitstream/316497/1222/1/дисертація%20Банах%20Сергій%20Володимирович.pdf> (дата звернення: 09.12.2024).
3. Близнюк М. М. Навчання елементів дизайнерської творчості в умовах сучасної технологічної освіти. URL: <http://dspace.pnpu.edu.ua/bitstream/123456789/17151/1/6.pdf> (дата звернення: 09.12.2024).
4. Довгань М. Л., Гайдук Л. М., Колосніченко М. В. Розробка нових форм одягу з використанням сучасних стильових напрямлень у мистецтві. Вісник Київського національного університету технологій та дизайну, 2010. URL: https://er.knutd.edu.ua/bitstream/123456789/6498/1/V54_P096-100.pdf (дата звернення: 09.12.2024).
5. Колосніченко О. В. Дослідження понять "мистецтво" та "дизайн" в проектуванні одягу спеціального призначення. In: Актуальні проблеми сучасного дизайну. Київський національний університет технологій та дизайну, 2018. URL: https://er.knutd.edu.ua/bitstream/123456789/11001/1/APSD2018_V2_P260-263.pdf (дата звернення: 09.12.2024).
6. Колосніченко О. В., Яковлев М. І. Дизайн уніформи: історіографія, еволюція форми та стилю. Дизайн одягу в полікультурному просторі, 2020. URL: <https://core.ac.uk/download/pdf/373112087.pdf#page=62> (дата звернення: 09.12.2024).

7. Мазнів Є. О., Очкурєнко В. І., Мєлєконов Г. Л. Дизайн-проектування одягу як елемент фірмового стилю. Інноваційні технології для промисловості, 2023, 1 (1). URL: https://journals.snu.edu.ua/index.php/ITP_SNU/article/download/599/732 (дата звернення: 09.12.2024).
8. Олова Н. С. Організаційно-методичні основи навчання художнього проектування одягу. 2020. URL: http://dspace.pnpu.edu.ua/bitstream/123456789/17043/3/Орлова_Організаційно-методичні%20основи.pdf (дата звернення: 09.12.2024).
9. Приходько-Конєнєко І. О., Колосніченко О. В., Кредєнець Н. Д. Дизайн фірмового одягу корпорацій: естетичний та ергономічний аспекти. Дизайн одягу в полікультурному просторі, 2020. URL: https://stud.knutd.edu.ua/bitstream/123456789/16287/1/DOvPP_2020_P203-218.pdf (дата звернення: 09.12.2024).
10. Пуць М., Єфімчук В. Основи ергономіки та художнього конструювання. Навчальний посібник 2018 щл .intu.edu.ua/sites/default/files/2021-04/Посібник_ОЕтаХК_182_ТЛП_2018.pdf?utm_source=chatgpt.com (дата звернення: 09.12.2024).
11. Пушкарьова О. Д. Формування політики цифрового розвитку України на шляху до ЄС. Кваліфікаційна бакалаврська робота. 2023. С. 83. URL: <https://ir.kneu.edu.ua/server/api/core/bitstreams/0b021d87-8785-4fd5-b08e-ddc7a3a5eb2b/content> (дата звернення: 09.12.2024).
12. Салюк І. Автоматизоване проектування комплекту одягу для ірландських танців та технологічного процесу його виготовлення в умовах індивідуального виробництва з розробкою дидактичних матеріалів для підготовки закрійників. 2022. URL: https://stud.knutd.edu.ua/bitstream/123456789/21180/1/Dyplom015.36_Saliuk_Derkach.pdf (дата звернення: 09.12.2024).
13. Саприкіна Л. Аналіз змісту професійної підготовки майбутніх художників-конструкторів. Обрії, 2017, 2: 67-70. URL: <http://www.irbis->

nbuy.gov.ua/cgi-

bin/irbis_nbuy/cgiirbis_64.exe?C21COM=2&I21DBN=UJRN&P21DBN=UJRN&IMAGE_FILE_DOWNLOAD=1&Image_file_name=PDF/obrii_2017_2_18.pdf (дата звернення: 09.12.2024).

14. Сіманчук В. О. Розробка дизайну інтер'єру ігрового магазину з використанням муралів авторського стилю. 2024.
URL: <https://elibrary.kdpu.edu.ua/bitstream/123456789/10280/1/Сіманчук%20%20В.О..pdf> (дата звернення: 09.12.2024).

15. Стеф'юк Н. А. Історія розвитку спеціалізацій «художня вишивка та моделювання одягу» і «дизайн костюма» Косівського інституту прикладного та декоративного мистецтва Львівської національної академії мистецтв.
URL: <http://dspace.pnpu.edu.ua/bitstream/123456789/15346/1/63.pdf> (дата звернення: 09.12.2024).

16. Мельник І. П. Сучасні текстильні матеріали: властивості та застосування. Київ: Легпромінформ, 2020. 212 с.

17. European Association of Workwear Manufacturers (EASWE). Innovations in Protective Workwear: Sustainability and Smart Textiles. – Brussels, 2020. – 78 p.

18. Gore, R. E. The Evolution of Functional Fabrics: From Waterproof to Intelligent Materials. – New York: Textile Future Press, 2019. – 165 p.

ДОДАТКИ

ДОДАТОК А

ТАБЛИЦІ І СХЕМИ

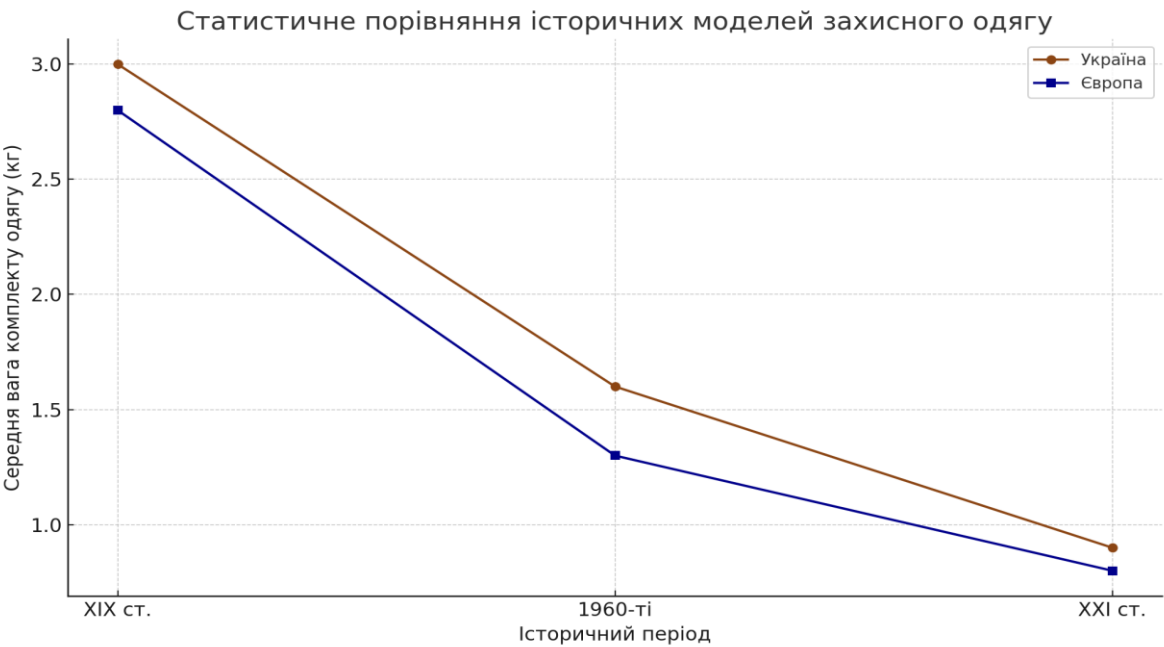

Рисунок А. 1.1 – Статистичне порівняння середньої ваги комплекту професійного захисного одягу в Україні та країнах Європи в різні історичні періоди.

Сучасне рішення	Переваги
Інтегровані кишені	Зручність зберігання та доступ до інструментів
Модульні елементи	Адаптивність до різних умов роботи
Екологічні матеріали	Збереження навколишнього середовища
Антимікробні тканини	Покращення гігієни

Таблиця А. 1.1 Основні характеристики сучасних матеріалів для функціонального одягу

Матеріал	Властивості	Переваги у використанні
Поліестер із тефлоновим покриттям	Водонепроникність, стійкість до забруднень	Легкий догляд, тривалий термін служби
Бавовна з просоченням	Дихаючий, захищає від пилу	Комфортний у носінні, екологічний
Інтелектуальні тканини	Регулюють температуру, змінюють властивості	Підвищують зручність та адаптивність

Таблиця А. 1.2 Основні переваги сучасних рішень у дизайні функціонального одягу для творчих професій

Характеристика	Рішення
Захист	Водовідштовхувальне покриття, антимікробні тканини
Ергономіка	Анатомічний крій, еластичні вставки
Модульність	Знімні елементи (рукава), баготофункціональні кишені
Екологічність	Матеріали з вторинної сировини, придатність до переробки
Технології	Нагрудні кишені (на кнопці та на замку), внутрішні та зовнішні кишені

Таблиця А. 2.1.Ключові параметри проєктного комплекту функціонального одягу

№	Назва мірки	Позначення	Значення (см)
1	Обхват шиї	Ош	16
2	Обхват грудей	Ог	43
3	Обхват талії	От	65
4	Обхват сидниць	Ос	95
5	Довжина спини до талії	Дст	39,5
6	Довжина плеча	Дп	34,5
7	Довжина переду до талії	Дпт	39
8	Висота грудей	Вг	26
9	Довжина рукава	Др	65
10	Обхват плеча	Оп	24
11	Обхват зап'ястя	Озап	15
12	Висота бочка	Вб	16
13	Довжина штанів	Дшт	95
14	Ширина спинки	Шс	16
15	Ширина переду	Шп	20

Таб А. 2.2 Індивідуальні мірки комбінезону

Найменування матеріалу	Одиниця виміру	Кількість на 1 виріб	Кількість на партію (100 шт.)	Вартість за одиницю, грн	Загальна вартість, грн
Тканина (бавовна, 100%)	м ²	2,5	250	120	30 000
Підкладковий матеріал	м ²	1,5	150	80	12 000
Фурнітура (гудзики, блискавки)	шт	10	1 000	2,5	2 500
Нитки	м	20	2 000	0,5	1 000
Логотип (друк/вишивка)	шт	1	100	50	5 000

Таблиця А. 2.3. Розрахунок матеріалів для виготовлення виробу

Найменування	Вартість (грн)
Блискавки металеві	260
Резинка 2 см	13
Резинка 4 см	20
Дублерин (Франція)	63.5
Нитки джинсові (4 сірих, 1 біла)	170
Кнопки (13 шт.)	390
Тканина (3 м)	440
Загалом	1356.5

Таблиця А. 2.4 Вартість матеріалів для виготовлення комбінезону

ДОДАТОК Б

ПРОЄКТНА ПРОПОЗИЦІЯ

Рис. Б. 1.1– Джерело натхнення. Художня майстерня

Рис. Б. 2.1.1 – Ескіз моделі

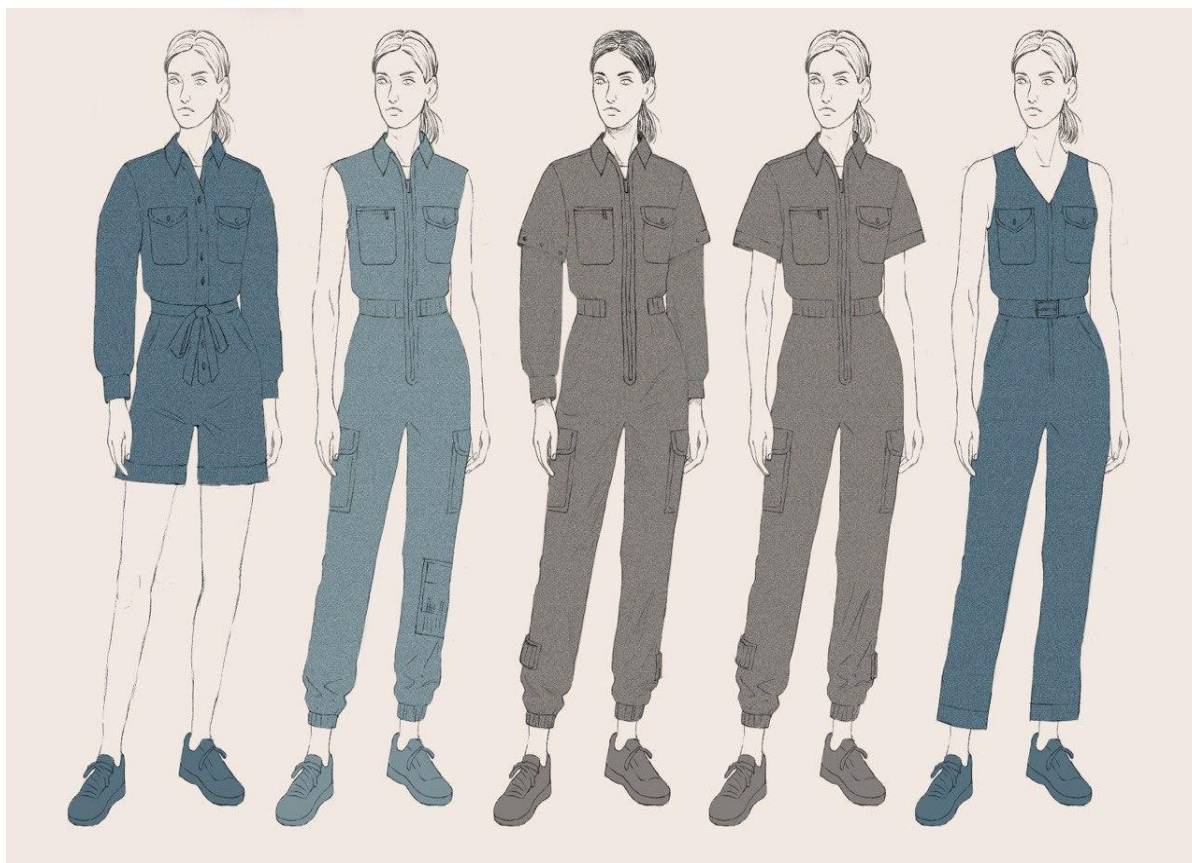

Рис. Б. 2.1.2. – Ескізний ряд

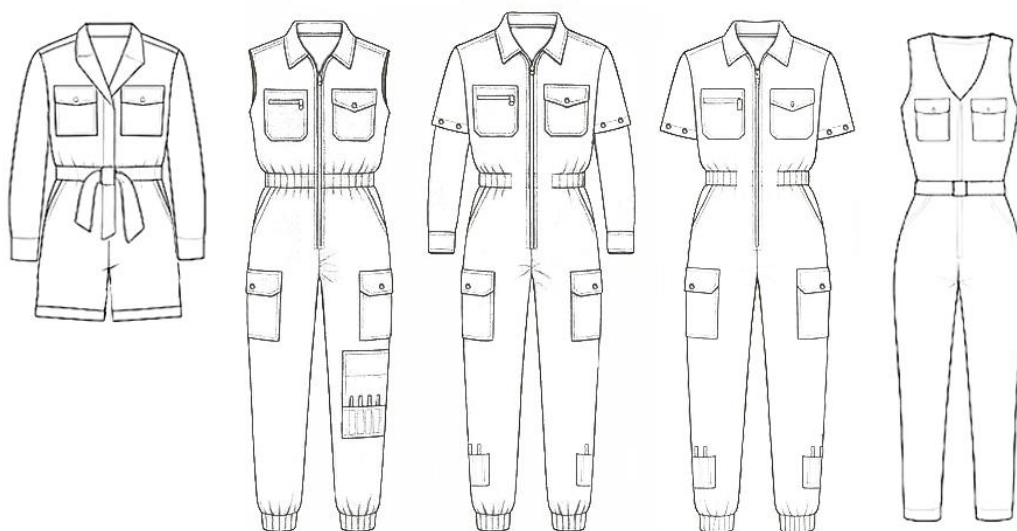

Рис. Б. 2.1.3 Технічні рисунки

Рис. Б. 2.1.4 Підготовка деталей до зшивання

Рис. 2.1.5 Фотофіксація процесу виготовлення виробу

Рис. 2.1.6 Фотофіксація процесу виготовлення виробу. Примірка

Рисунок Б 2.1.7. Фото готової моделі

Рисунок Б 2.1.8. Фото готовой модели

Рисунок Б 2.1.9. Фото готової моделі

Рисунок Б. 2.1.10. Функціональні елементи. Змінні нарукавники

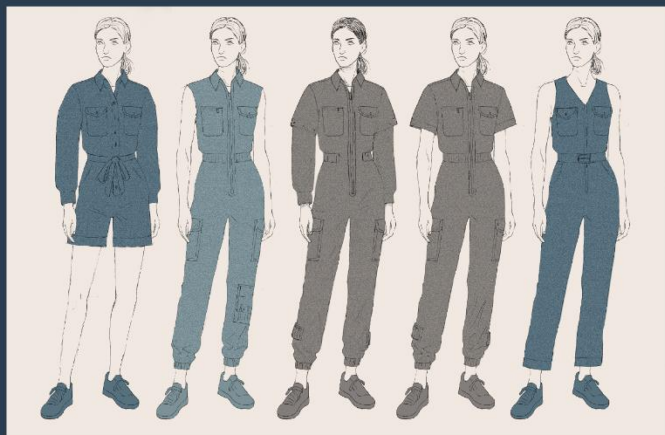

Рисунок Б. 2.1.11 – Вигляд верхньої частини комбінезону

Рисунок Б. 2.1.12– Вигляд кишені на штанах комбінезону

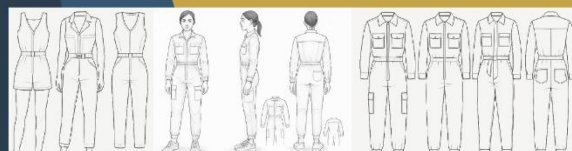
КВАЛІКАЦІЙНА РОБОТА НА ЗДОБУТТЯ РІВНЯ ВИЩОЇ ОСВІТИ «БАКАЛАВР»
ЗІ СПЕЦІАЛЬНОСТІ 022 ДИЗАЙН, ОПП «ДИЗАЙН ОДЯГУ»
на тему: «РОЗРОБКА ФУНКЦІОНАЛЬНОГО ДИЗАЙНУ СПЕЦІАЛЬНОГО ОДЯГУ
ДЛЯ РОБОТИ В ХУДОЖНІЙ МАЙСТЕРНІ»

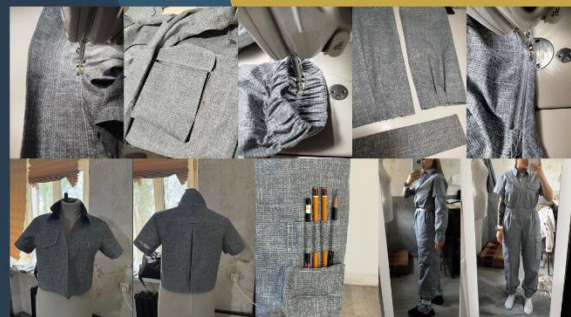
ПОШУКОВІ ЕСКІЗИ

ТЕХНІЧНИЙ РИСУНОК

ЕТАПИ РОБОТИ

Мета дослідження. Розробка ефективної методики створення нових моделей спеціального одягу, що поєднують функціональність, комфорт та естетичні характеристики. Завданнями дослідження є аналіз існуючих підходів до проектування одягу, визначення вимог до матеріалів для спеціального одягу, розробка нових конструктивних рішень, а також проведення експериментальних досліджень щодо властивостей обраних матеріалів.

Об'єкт дослідження. Процес створення нових моделей спеціального одягу для професіоналів, що працюють у різних галузях.

Предмет дослідження. Технології, матеріали та конструктивні рішення, які використовуються для розробки спеціального одягу, а також аналіз їх ефективності в реальних умовах.

Методи дослідження. У цій роботі застосовано комплекс методів, які забезпечили отримання достовірних результатів і досягнення поставленої мети. Використано емпіричні методи, зокрема спостереження для аналізу існуючих зразків спеціального одягу та умов його експлуатації; а також експеримент, що дозволяв перевірити властивості обраних матеріалів, конструктивних рішень і готових виробів. Теоретичні методи включали аналіз для детального вивчення наукових джерел та технічної документації, синтез для формування оптимальних варіантів конструювання, узагальнення для розробки рекомендацій з удосконалення конструкції одягу, абстрагування для визначення ключових характеристик виробів і їх відповідності стандартам. Застосовувалися також системний підхід для дослідження спеціального одягу як сукупності взаємопов'язаних елементів, що сприяє забезпеченню його функціональності, та конкретно-соціологічні методи для аналізу ринкових потреб і споживачих очікувань щодо характеристик спеціального одягу.

ВИКОРИСТАНІ МАТЕРІАЛИ

Блискавичи металеві
Резинка 2 см / 60 см
Резинка 4 см / 50 см
Дублерин Франція
чорний
Нитки джинсові 4
сірих та 1 біла
Кнопки 18 шт.
Тканина 3 метри

ФОТО ЗАГАЛЬНОГО ОБРАЗУ

Виконала: Вовякова Валерія Керівник: доц., к.пед.н Ємельова Анна Петрівна

Рисунок Б. 2.1.13 – експозиційний планшет